

FI lausuntopyyntö VV

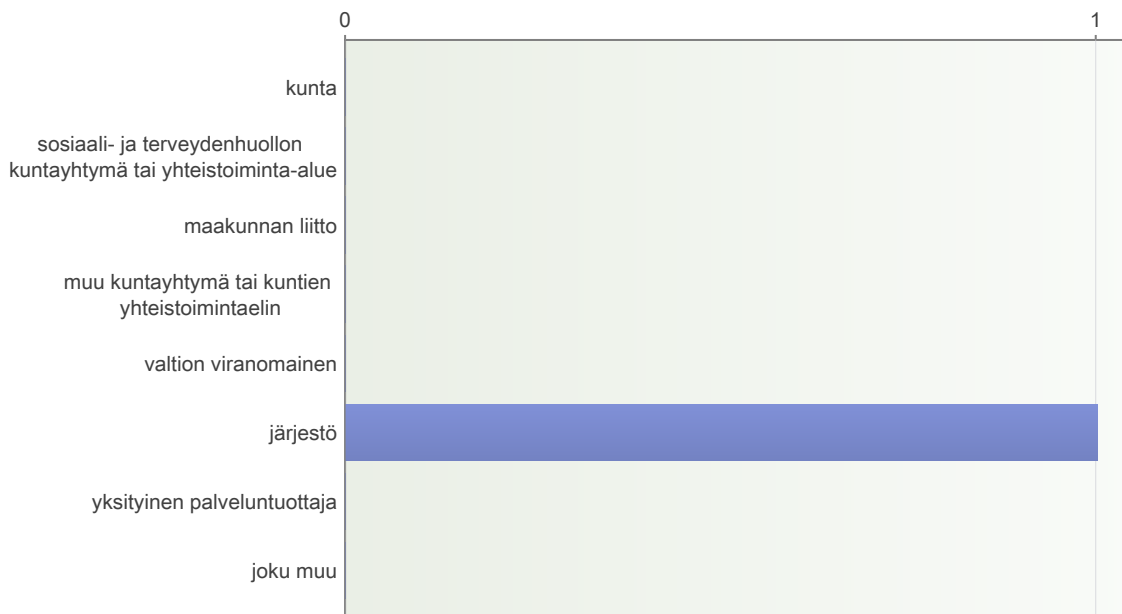
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Psoriasisliitto - Psoriasisförbundet ry	Hanna Karhunen	Sonja Bäckman, sonja.backman@psori.fi		

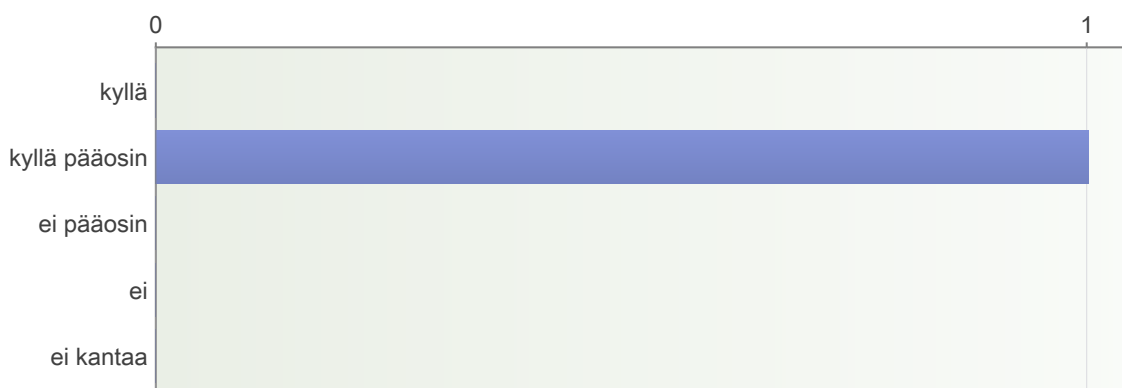
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Nykyinen pirstaleinen sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmä ei turvaa perustuslain mukaisia riittäviä sosiaali- ja terveyspalveluja asuinpaikasta riippumatta. Eri väestöryhmien väliset ja alueelliset erot sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuudessa ovat isot ja eriarvoisuus on kasvanut. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus on välttämätön yhdenvertaisten palvelujen saatavuuden varmistamiseksi ja perusoikeuksien toteutumiseksi. Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen vaikuttavat myös muut asiat kuin sosiaali- ja terveyspalvelut. Siksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemoja on pidettävä keskeisesti ja laajamittaisesti esillä sekä kunnissa että maakunnan tasolla, vaikka työ tullaan ensisijaisesti tekemään kunnissa. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen edellyttää onnistunutta sosiaali- ja terveydenhuollon integraatiota. Vain nivomalla nykyistä paremmin yhteen perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido sekä lisäämällä terveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistyötä, on mahdollista kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja. Toimiva integraatio ja hoito- ja palveluketjujen sujuvuus ovat keskeisiä kysymyksiä erityisesti niiden ihmisten kohdalla, jotka käyttävät paljon palveluita tai tarvitsevat usean eri erikoisalalan osaamista. Palveluohjauksessa on tärkeää ottaa huomioon laajasti sekä eri lääketieteellisten erityisalojen että erityistyöntekijöiden osaaminen. Psoriaatikoiden kohdalla esimerkiksi uhka diabeteksestä liitännäissairautena ja jalkojenhoito ovat tärkeitä huomioida osana sairastavan kokonaisuhoitoa. Myös terveydenhuollon palveluvalikoimaa määriteltäessä psoriaatikoiden kohdalla tulisi ottaa huomioon mahdollisuus rajat ylittävään hoitoon myös sellaisessa tapauksessa, jossa hoitomuoto ei kuulu Suomessa toteutettavaan palveluvalikoimaan. Esimerkkinä tästä on ilmastohoito, josta hyötyvät iho- ja nivelpsoriasisista sairastavat. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujärjestelmää ollaan uudistamassa, ja maksuille on korotuspaineita. Psoriasisliitto haluaa korostaa, että asiakasmaksujen rasite nykymuodossaan kasaantuu ihmisille, joilla on pitkäaikaissairauksia ja jotka käyttävät paljon palveluita. Tämä tulee ottaa huomioon eriarvoisuutta lisäävänä tekijänä asiakasmaksujen uudistuksessa.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

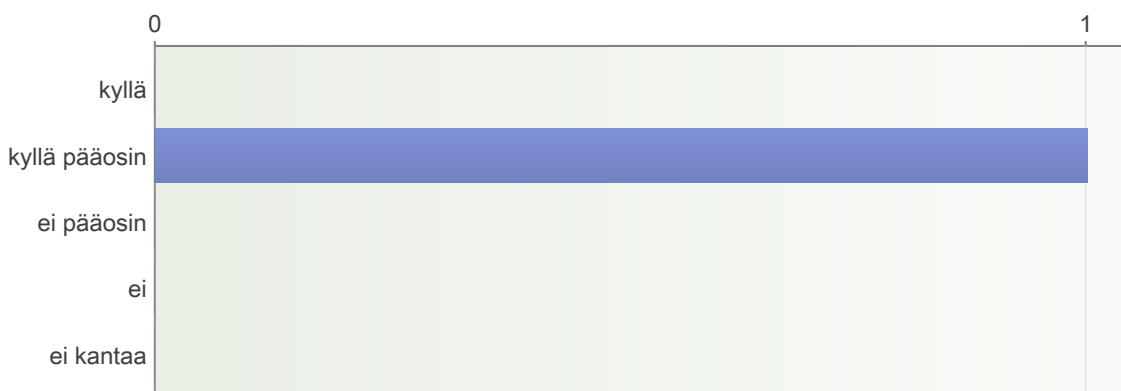
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksella on ainakin periaatteessa mahdollisuudet edistää potilaan ja asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihinsa laajan valinnanvapauden kautta. Uudistuksen valmistelussa on kuitenkin otettava huomioon, että suurella osalla ihmisistä ei välttämättä ole riittäviä valmiuksia vertailla palveluntuottajia ja tehdä niiden välillä tietoon perustuvaa valintaa, joka sitten mahdollistaisi heille optimaaliset palvelut ja hoidon. Uudistuksen myötä tarvitaan huomattavasti aiempaa enemmän neuvontaa ja ohjausta, jotta asiakkaat pystyisivät tekemään perusteltuja valintoja. Valmistelussa tulee ottaa huomioon myös Suomen sisäiset suuret vaihtelut eri alueiden väestöpohjassa ja väestön terveydessä. Käytännössä Suomen eri alueilla palveluverkko ei tule olemaan samanlaajuinen, mikä tarkoittaa sitä, että eri puolilla Suomea asuvilla ihmisillä ei tule käytännössä olemaan samanlaisia valinnan mahdollisuuksia. Tämä tarkoittaa, että myös mahdollisuudet vaikuttaa omiin palveluihin vaihtelevat suuresti eri puolilla maata.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

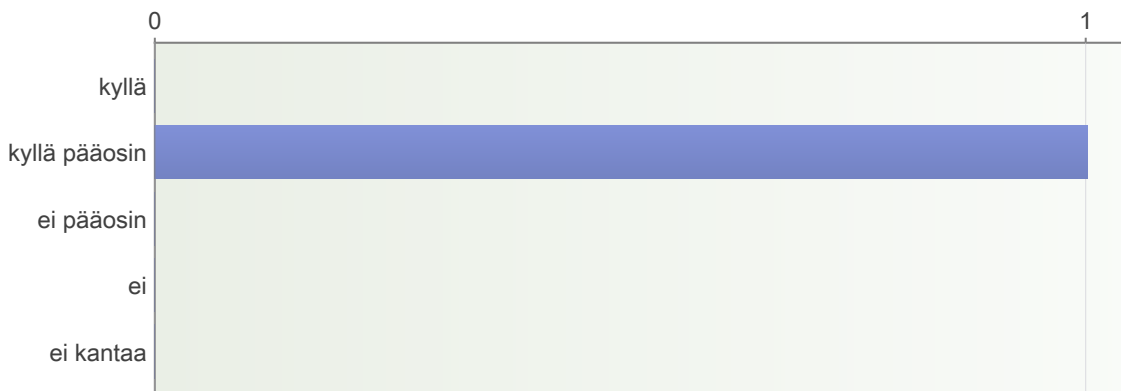
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistus tarjoaa ainakin periaatteen tasolla mahdollisuudet hakeutua sellaisiin palveluihin, jotka vastaavat kaikkein parhaiten asiakkaan tarpeita. Jotta tämä toteutuisi käytännössä, tarvitaan kuitenkin runsaasti ohjaus- ja neuvontapalveluita. Käytännön tasolla näyttää todennäköiseltä, että tällaisia mahdollisuuksia olisi lähinnä kasvukeskuksissa. Syrjäseuduille tuskin syntyy todellisuudessa laajoja markkinoita ja mahdollisuuksia valita useiden eri palveluntuottajien väliltä.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

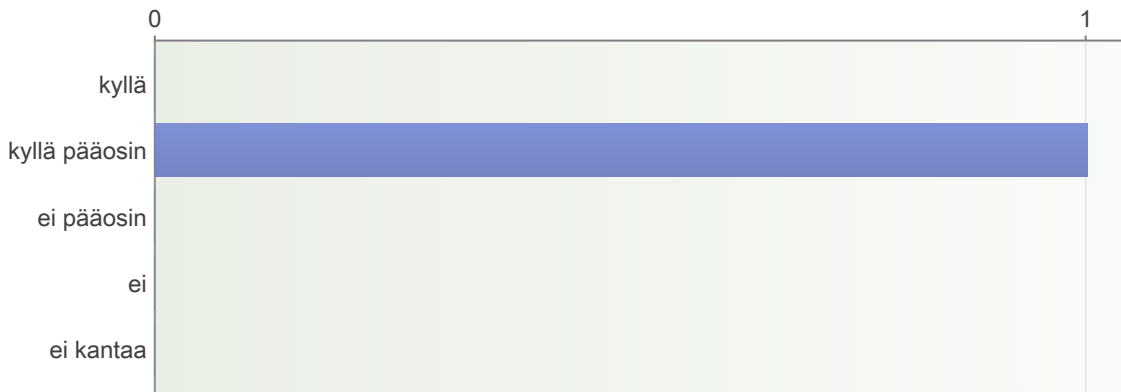
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jotta paljon erilaisia palveluja tarvitsevat asiakkaat, kuten esimerkiksi pitkäaikaissairaat, saisivat tarpeensa mukaan mahdollisimman hyvin yhteensovitettua palvelua ja hoitoa, on keskeistä, että asiakkaiden kanssa tehdään asiakassuunnitelma. Lakiluonnoksessa asiakassuunnitelmat on mainittu pääosin henkilökohtaisesta budjetista puhuttaessa. Korostamme kuitenkin, että asiakassuunnitelmien teko on tärkeää aina silloin, kun asiakas tarvitsee paljon erilaisia palveluita. Asiakassuunnitelman teko tulisi olla vahvasti suositeltavaa aina, kun asiakas ohjataan palvelutarpeen arviointiin riippumatta siitä, tarvitaanko henkilökohtaista budjettia vai ei. Tämä parantaisi pitkäaikaissairaiden mahdollisuuksia saada paremmin yhteensovitettua palvelua.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

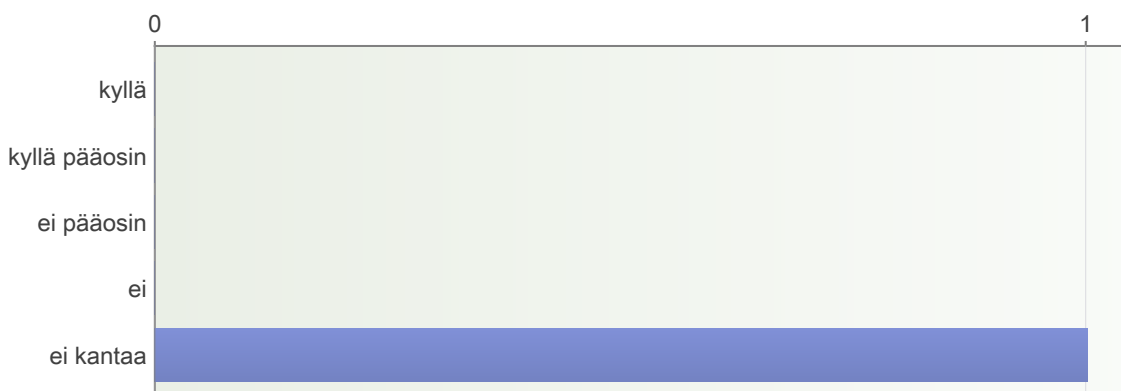
Vastaajien määrä: 1

- Kustannuksien kasvua voidaan parhaiten hillitä, kun ihmiset saavat oikean hoidon oikea-aikaisesti. Tämä edellyttää toimivaa perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalveluiden integraatiota sekä aiempaa sujuvampia hoito- ja palveluketjuja. Myös moniammatillisella ja oikea-aikaisella asiakasohjauksella voidaan vaikuttaa kustannusten hillintään. Myös hoidon ja palvelujen vaikuttavuutta tulee seurata ja arvioida, esimerkiksi erilaisten mittareiden avulla.

Psoriasisliitto korostaa lisäksi, että kustannusten kasvun hillinnässä on käytettävä useita eri keinoja, jottei esimerkiksi asiakasmaksuille kohdistu kohtuuttoman suuria korotuspaineita.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

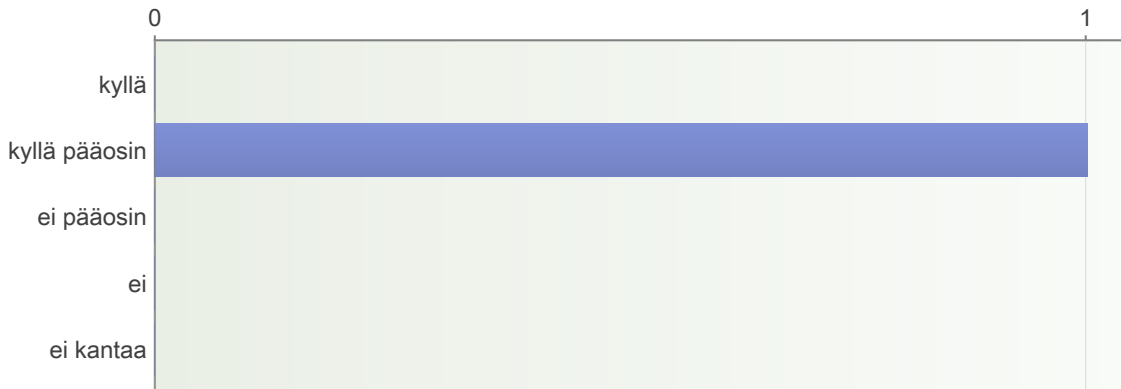

14. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

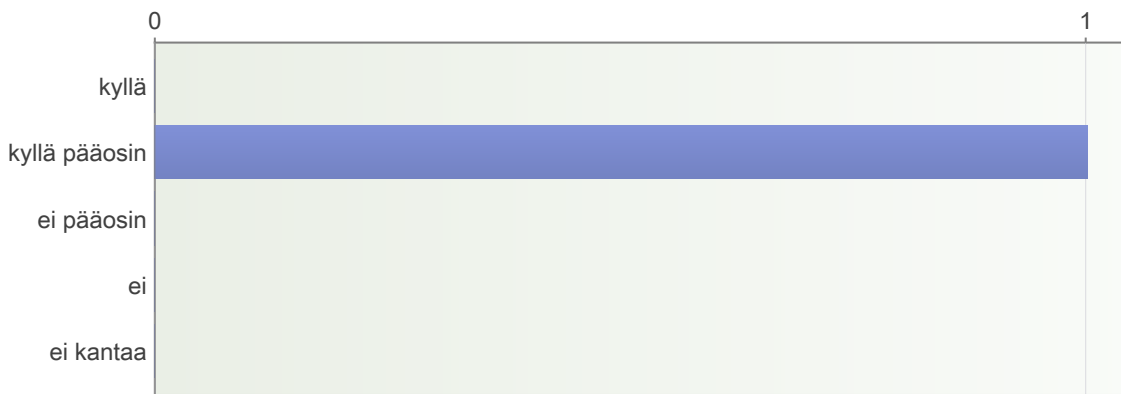
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraatio toteutuu toimivalla tavalla, se luo todennäköisesti uusia toimintatapoja. Panostamalla riittävästi palvelutarpeen arviointiin ja erilaisiin neuvontapalveluihin on mahdollista edistää uusien innovaatioiden käyttöönottoa. Hoitojen ja palvelujen vaikuttavuuden seuraaminen todennäköisesti kannustaa palveluiden tuottajia uusien innovaatioiden kehittämiseen.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalvveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Ei vastauksia.

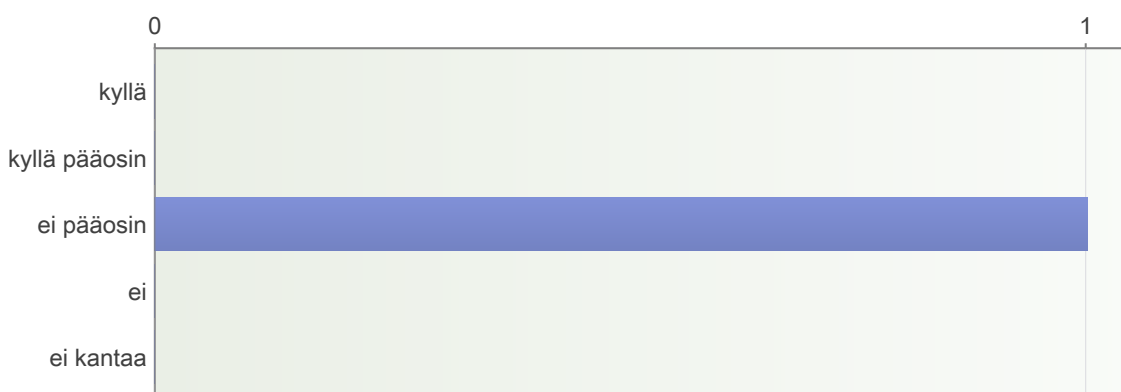
19. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnokseen kirjatut huomiot tarkempien kriteerien ja määrittelyjen kirjaamisesta esim. palveluketjujen ja laajennettuun perustason kuuluvien palvelukokonaisuuksien kohdalla tulee toteuttaa riittävän selkeästi.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

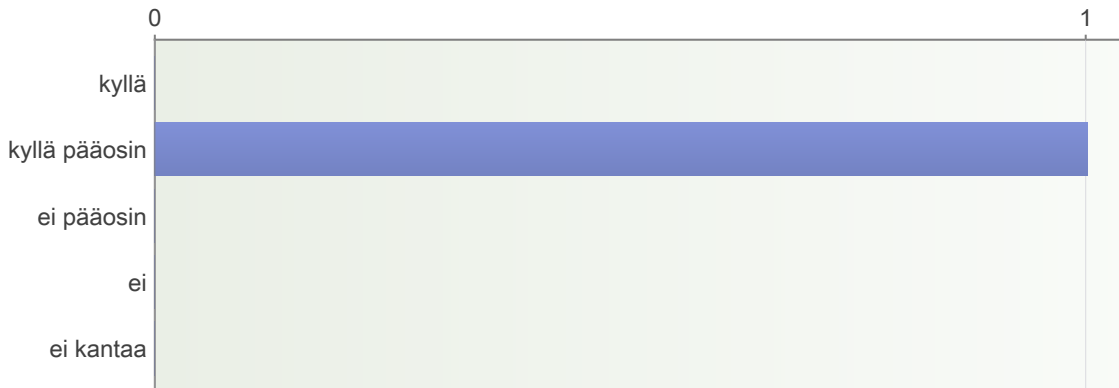
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksessa ei nykyisessä muodossaan tule riittävän hyvin esiin maakunnan rooli maksusetelijärjestelmän valvojana osana järjestämisvastuuta. Mielestämme lakiin uhkaa jäädä porsaanreikä, joka voisi mahdollistaa setelien käytön myös silloin, kun se ei ole tarkoituksenmukaista asiakkaan kannalta.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

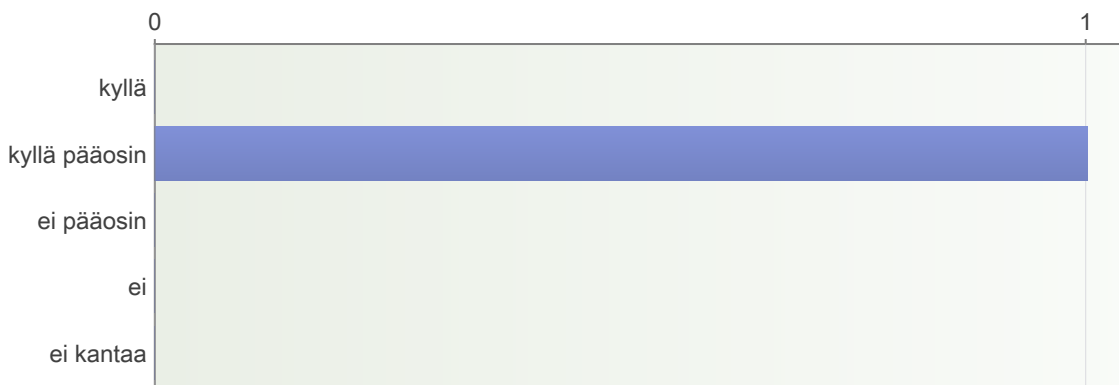
23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Suoran valinnan palvelun tuottajan vastuuta maksusetelijärjestelmässä tulee täsmentää. Maakunnan tulee määritellä käytännöt, joilla sote-keskukset seuraavat ja raportoivat maksuseteleillä hankittujen palvelujen käyttöä ja vaikuttavuutta. Sote-keskuksissa tulee kiinnittää huomiota myös asiakkaille myönnettävien maksusetelien määrään ja siihen, millaisille palveluille ne jakautuvat.

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

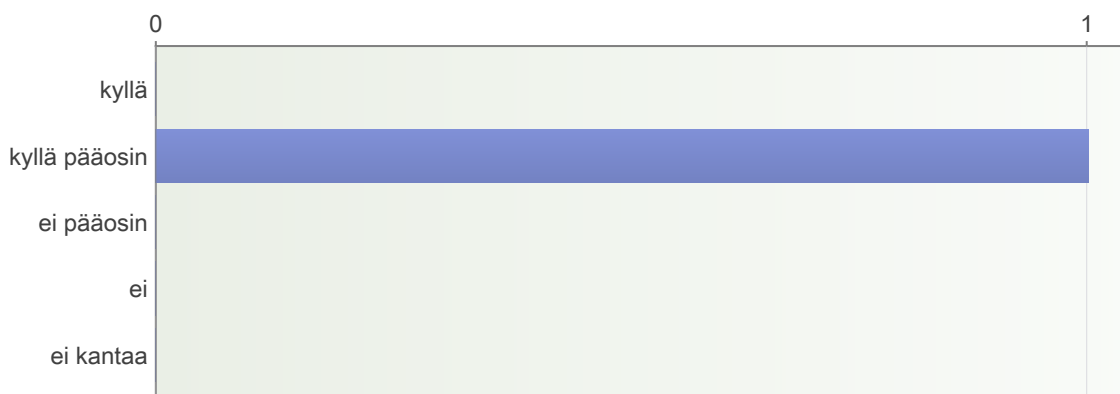

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

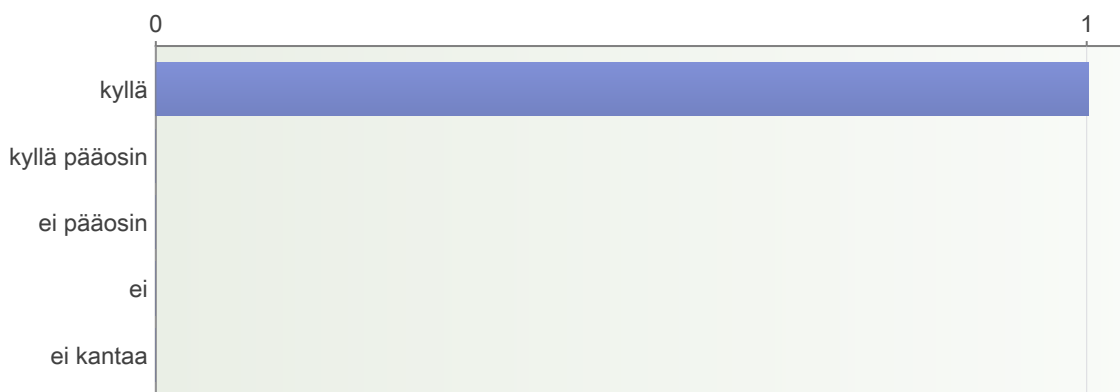

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

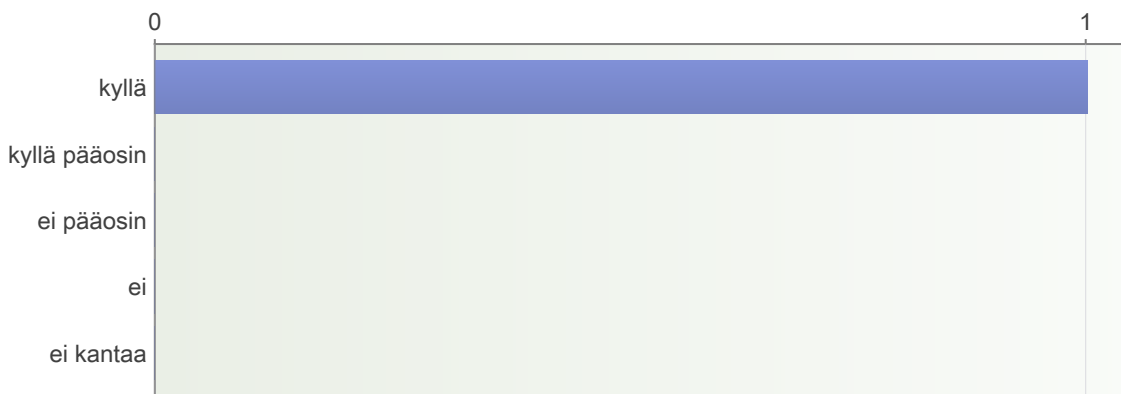

37. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

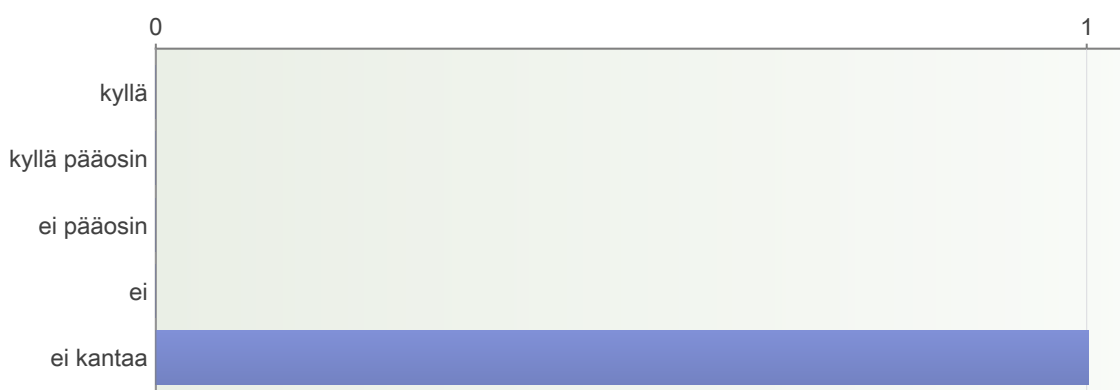
43. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

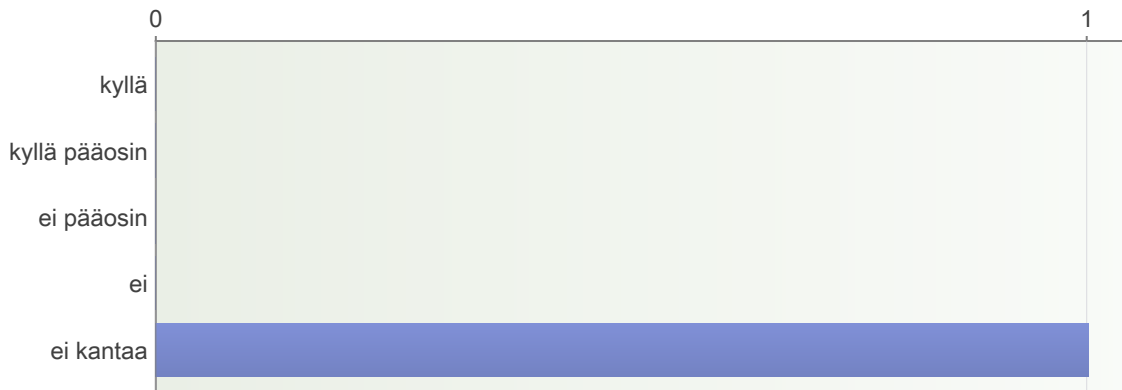

45. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

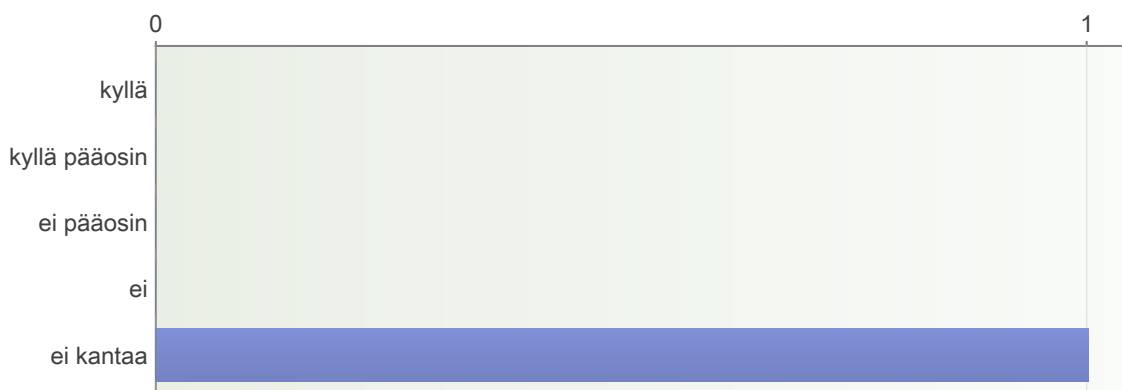

47. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

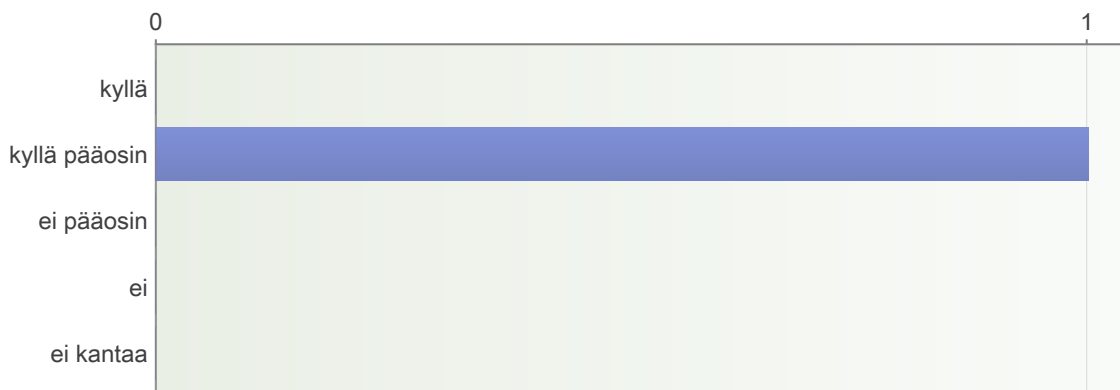

49. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

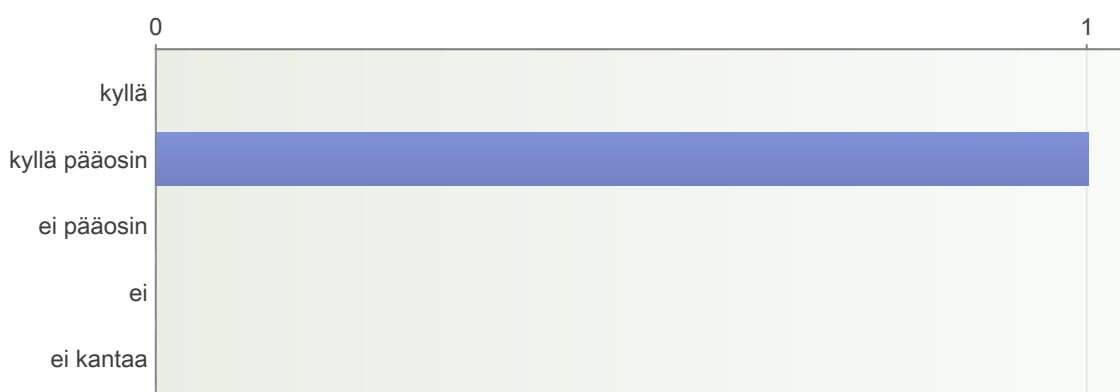

51. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

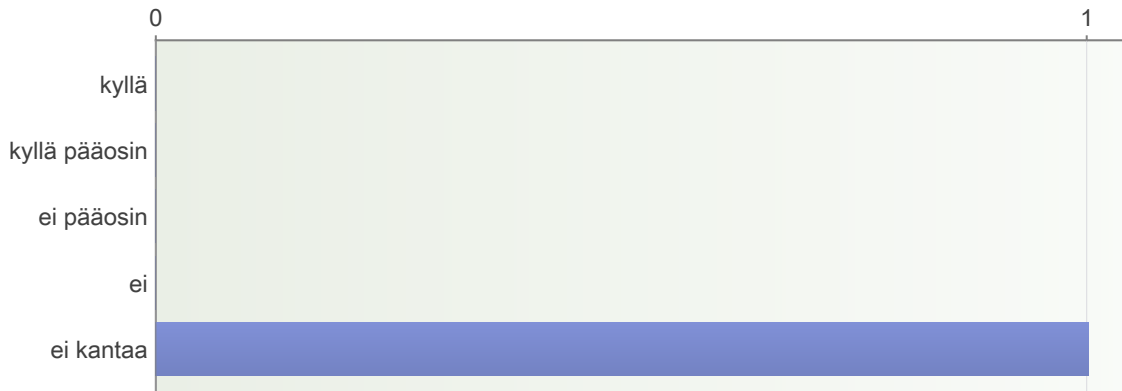

53. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Ei vastauksia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

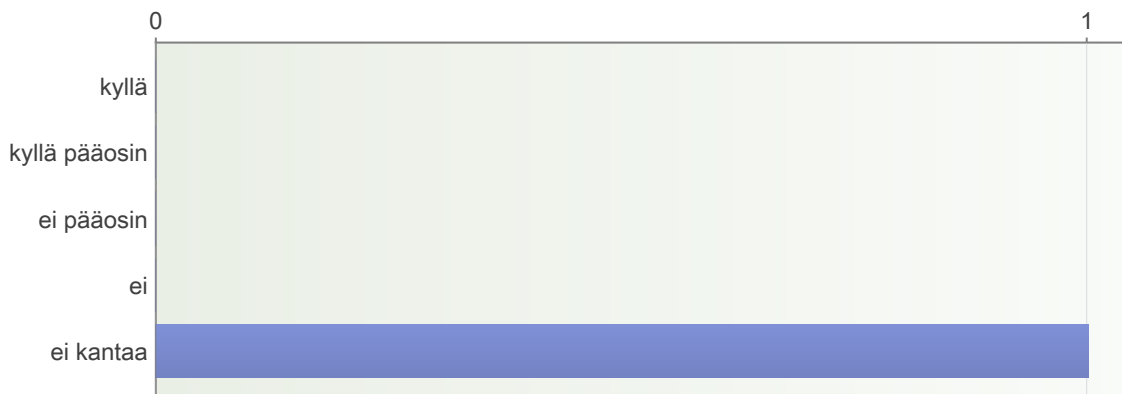
Vastaajien määrä: 1

- Jos tietoa palveluntuottajista ja niiden tarjoamien palvelujen laadusta on tarjolla riittävästi, ihmisillä on mahdollisuus vaikuttaa oman hoitonsa toteutumiseen aiempaa enemmän. Maakunnat voivat kannustaa sekä asiakkaita että palvelun tuottajia seuraamaan palvelujen laatua ja toteutusta sekä tarjota tähän erilaisia työkaluja vrt. E-Sairaala.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

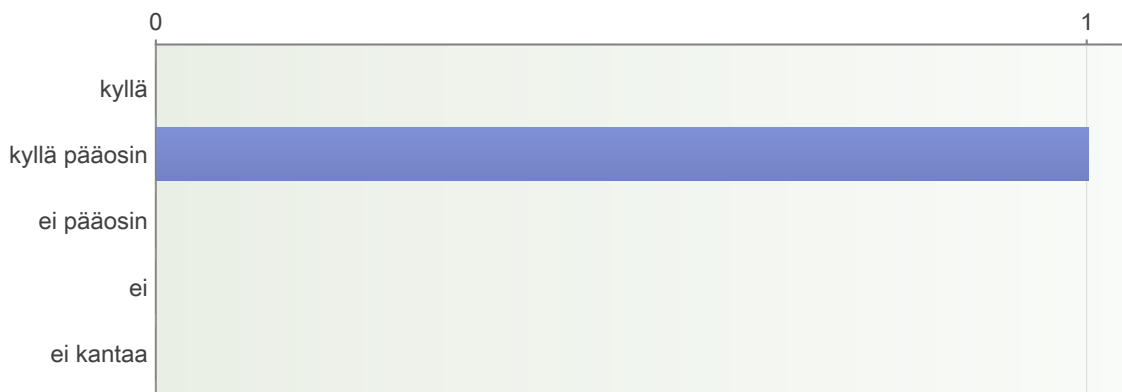

59. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaikutusten arvioinnissa tulee kiinnittää jatkossakin erityistä huomiota alueiden yhdenvertaisuuteen.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Järjestömme tulee pystyä tuottamaan ja tarjoamaan psoriasista sairastaville tietoa, ohjausta ja neuvontaa hoitopaikan valinnan tueksi. Samoin meidän tulee pystyä kertomaan, millaisia oikeuksia psoriasista sairastavalla on uudistuksen myötä syntyvässä järjestelmässä (esim. palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelma). Meidän tulee pystyä selventämään uutta järjestelmää ja sen käytännön toteutusta psoriasista sairastavien kannalta. Paikallisia psoriasisyhdistyksiä tuemme tiedon keruussa ja neuvonnassa psoriasista sairastaville soveltuvista palvelun tuottajista. Myös paikallisyhdistysten roolia kunnissa osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä tulee korostaa.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.